

FIȘA MĂSURII

Denumirea măsurii: dezvoltarea de activități non-agricole

Codul măsurii: M5/6A

Tipul măsurii: Investiții

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la Obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

În conformitate cu nevoile identificate și din analiza SWOT din SDL, există o serie de nevoi pentru investiții în alte sectoare economice decât sectorul agricol din zona acoperită de cele 6 UAT, în scopul diversificării activităților din spațiul rural. Sprijinul acordat prin această măsură va contribui la promovarea diversificării activităților către activități non-agricole în cadrul microîntreprinderilor și întreprinderilor mici și, implicit, prin crearea de locuri de muncă, obținerea de venituri alternative pentru populația din mediul rural și reducerea gradului de dependență față de sectorul agricol. Gradul relativ scăzut de dotare și tehnologiile depășite utilizate în majoritatea exploatațiilor agricole și a unităților de profil, se reflectă în nivelul redus al productivității muncii din sector și în calitatea produselor. Prin urmare, se impune introducerea de tehnologii noi, moderne și prietenoase cu mediul (acoperite de secțiunea privind contribuția măsurii la DI menționat mai jos) care să contribuie la creșterea nivelului global de performanță al exploatațiilor.

De asemenea există o gamă variată de potențiale resurse de producție a energiei regenerabile din agricultură (resturile vegetale rezultate în urma recoltării produselor agricole sau deșeurile rezultate din creșterea animalelor), însă nivelul de utilizare și valorificare este redus ca urmare a limitărilor tehnologice, a eficienței economice și a restricțiilor de mediu. Aceste resurse, alături de celelalte resurse regenerabile (energia solară, eoliană, geotermală etc), pot fi folosite pentru a obține energie regenerabilă care să fie utilizată în propriul proces productiv al întreprinderii, contribuind, în acest fel, la reducerea costurilor cu energia (electricitatea și agentul termic) și pentru a contribui la eforturile de dezvoltare a unei economii cu emisii reduse de carbon.

Justificare și corelare cu analiza SWOT a alegerii măsurii

Sprijinul acordat prin această măsură va contribui la diversificarea activităților din spațiul GAL, în domeniile identificate ca mai puțin dezvoltate, dar cu posibilități de modernizare sau revigorare, așa cum este relevant în analiza SWOT.

Implementarea acestei măsuri este necesară pentru stimularea mediului de afaceri din spațiul GAL, prin susținerea financiară a întreprinzătorilor care modernizează și/sau dezvoltă întreprinderile existente. Măsura contribuie la:

- ocuparea unei părți din excedentul de forță de muncă existent,
- diversificarea economiei rurale,
- creșterea nivelului de trai,
- scăderea sărăciei,
- combaterea excluderii sociale.

Obiectivul de dezvoltare rurală: conf art. 4 al Reg (UE) nr. 1305/2013, măsură se încadrează în obiectivul 3 - de diversificare a activităților economice, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale.

Obiective transversale: mediu și climă, inovare

Obiective specifice ale măsurii:

- îmbunătățirea condițiilor de viață pentru populație, asigurarea accesului la serviciile de bază și protejarea mștenirii culturale și naturale din spațiul GAL, în vederea realizării unei dezvoltări durabile;
- dezvoltarea și relansarea mediului economic și de afaceri, concomitent cu crearea de noi locuri de muncă în rândul populației din teritoriul GAL, cât și sprijin pentru dezvoltarea și consolidarea inițiativelor antreprenoriale;
- promovarea, la nivelul comunității locale, a principiilor dezvoltării durabile, egalității de șanse, nediscriminării și respectării drepturilor omului.

Intervenția prin această măsură va conduce la o dezvoltare zonală echilibrată a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

Măsura contribuie la prioritatea prevăzută la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013, **P6** - promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale.

Măsura contribuie obiectivelor art. 19, lit (a) alin. (ii) din Reg. (UE) nr. 1305/2013 - activități neagricole în zone rurale.

Obiective specifice:

- Dezvoltarea și relansarea mediului economic și de afaceri concomitent cu crearea de noi locuri de muncă în rândul populației din teritoriul Drumul Voievozilor, cât și sprijin pentru dezvoltarea și consolidarea inițiativelor antreprenoriale;
- Promovarea la nivelul comunităților locale a principiilor dezvoltării economice durabile, egalității de șanse, nediscriminării și respectării drepturilor omului.

Măsura contribuie la domeniul de intervenție 6A - facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea delocuri de muncă. (se menționează domeniul principal de intervenție al măsurii, unul din cele prevăzute la art. 5 al reg 1305/2013.

Domenii complementare: 6B - încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale.

În cadrul acestei sub-măsuri se va acorda sprijin pentru facilitarea diversificării prin înființarea și dezvoltarea de microîntreprinderi și întreprinderi mici în sectorul non-agricol din zonele rurale, în vederea unei dezvoltări economice durabile, creării de locuri de muncă și reducerii sărăciei în spațiul rural.

Această submăsură vizează, printre altele:

- Investiții pentru producerea și comercializarea produselor non-agricole;
- Investiții pentru activități meșteșugărești;
- Investiții legate de furnizarea de servicii;
- Investiții pentru activități de artizanat și alte activități tradiționale non-agricole;
- Infrastructura de primire turistică.

Măsura contribuie la prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013:

- **P6:** Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale;
- **Complementar - P5:** Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic.

Măsura contribuie obiectivelor art. 19 din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie direct la domeniul de intervenție 6A - crearea de locuri de muncă.

Domenii de intervenție complementare: 6B - încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale

5C - facilitatea furnizării și utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor, a reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: M1, M2, M3, M4, M6

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: M1, M2, M3 (fermierii ,beneficiari ai măsurilor M1, M2, M3 sunt și beneficiari direcți ai măsurii M5, pentru diversificarea activității de baza prin dezvoltarea unor activitati non-agricole), M4 (beneficiarii direcți ai măsurii descrise în prezenta fișă beneficiază pot fi si beneficiarii directi ai masurii M4 , M6 (beneficiarii directi ai măsurii M5 sunt si beneficiari indirecti ai măsurii M6 ca măsură pentru finanțarea infrastructuri locale).

Sinergia cu alte măsuri din SDL: M4, M6, M8 ,M9

2. Valoarea adăugată a măsurii

Având în vedere că zona acoperită de GAL "Drumul Voievozilor" are o suprafață majoritar agricolă, iar activitatea preponderantă a locuitorilor este agricultura, prin implementarea măsurii M5/6A în cadrul SDL se aduce un aport substanțial în dezvoltarea economică în zonă. Măsura contribuie la stimularea activităților economice din sfera serviciilor pentru populație sau pentru alte activități economice non-agricole din teritoriul GAL. De asemenea, contribuie la dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how. Prin creșterea veniturilor populației este evidențiată plusvaloarea teritoriului GAL. Este o măsură care contribuie la crearea de noi locuri de muncă pentru persoanele apte de muncă din teritoriul GAL.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Legislație UE

- Recomandarea 2003/361/CE din 6 mai 2003 privind definirea micro-întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii.
- R (UE) nr. 1407/2013 privind aplicarea art. 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene referitor la ajutoarele de minimis.
- Comunicarea Comisiei nr. 2008/C155/02 cu privire la aplicarea art. 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții;
- Linii directe comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate

Legislație Națională

- Ordonanță de urgență nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale cu modificările și completările ulterioare;

4. Beneficiari direcți/indirecti (grup țintă)

Grupul țintă al măsurii este constituit populația din zona GAL.

Beneficiarii direcți ai măsurii sunt:

- micro-întreprinderi și întreprinderi mici cu profil non-agricol, existente și nou înființate din teritoriul GAL;
- fermieri sau membrii unor gospodării agricole care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unei activități non-agricole în zona GAL în cadrul întreprinderii deja existente încadrabile în microîntreprinderi și întreprinderi mici, cu excepția persoanelor fizice neautorizate.

Beneficiarii indirecti sunt persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă, dar și, prin valorificarea producției realizate de beneficiarii direcți, ca și prin creșterea veniturilor din agricultură, toți locuitorii din zona GAL.

5. Tip de sprijin

În conformitate cu prevederile art. 67 al Reg. (UE) nr. 1303/2013, sprijinul constă în:

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art.45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Tipuri de acțiuni eligibile:

Sprijinul se acordă pentru activitățile prevăzute pentru îndeplinirea obiectivelor din cadrul Planului de Afaceri (PA).

Domeniile de diversificare acoperite în cadrul măsurii sunt:

- Activități de producție (ex: fabricarea produselor textile, îmbrăcăminte, articole de marochinărie, articole de hârtie și carton; fabricarea produselor chimice, farmaceutice; activități de prelucrare a produselor lemnoase; industrie metalurgică, fabricare construcții metalice, mașini, utilaje și echipamente; fabricare produse electrice, electronice, producție de combustibil din biomasă -ex.: fabricare de peleți) în vederea comercializării, producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile pentru desfășurarea propriei activități, ca parte integrantă a proiectului etc.;
- Activități meșteșugărești (ex: activități de artizanat și alte activități tradiționale non-agricole (ex: olărit, brodat, prelucrarea manuală a fierului, lânii, lemnului, pielii etc.);
- Activități turistice (ex: servicii agroturistice de cazare, servicii turistice de agrement și alimentație publică);
- Servicii (ex: medicale, sociale, sanitar-veterinare; reparații mașini, unelte, obiecte casnice; consultanță, contabilitate, juridice, audit; servicii în tehnologia informației și servicii informatice; servicii tehnice, administrative, alte servicii destinate populației din spațiul rural etc.).

Cheltuielile privind costurile generale ale proiectului sunt eligibile dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) dacă respectă prevederile art. 45 din regulament;
- b) sunt prevăzute sau rezultă din aplicarea legislației în vederea obținerii de avize, acorduri și autorizații necesare implementării activităților eligibile ale operațiunii ori din cerințele minime impuse de PNDR 2014 - 2020;
- c) sunt aferente, după caz: unor studii și/sau analize privind durabilitatea economică și de mediu, studiu de fezabilitate, proiect tehnic, document de avizare a lucrărilor de intervenție, întocmite în conformitate cu prevederile legislației în vigoare;
- d) sunt necesare în procesul de achiziții publice pentru activitățile eligibile ale operațiunii;
- e) sunt aferente activităților de coordonare și supervizare a execuției și recepției lucrărilor de construcții - montaj.

Nu sunt eligibile utilaje și echipamente second-hand.

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură;
- Solicitantul trebuie să își desfășoare activitatea aferentă investiției finanțate în spațiul GAL;
- Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de a asigura cofinanțarea investiției;
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată pe baza prezentării unei documentații tehnico-economice;
- Întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate în conformitate cu Liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate;
- Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului și dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului, în conformitate cu legislația în vigoare, dacă este cazul.

8. Criterii de selecție

Principiul diversificării activității agricole a fermierilor/membrilor gospodăriei agricole către activități non-agricole

Principiul proiritizarii sectoarelor cu potential de crestere

Principiul derularii activitatilor anterioare ca activitate generala de management a firmei , pentru o mai buna gestionare a activitatii economice.

Principiile de selectie vor fi detaliate suplimentar în Ghidul solicitantului și vor avea în vedere prevederile art. 49 al R (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

Modul de punctare a fiecărui criteriu de selecție se va detalia în Ghidul solicitantului.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Sprijinul public nerambursabil va respecta prevederile R (CE) nr.1407/2013 cu privire la sprijinul de minimis și nu va depăși 200.000 de euro/beneficiar pe 3 ani fiscali.

Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de până la 90% din valoarea eligibilă a proiectului.

10. Indicatori de monitorizare

Având în vedere ca măsura se încadrează în domeniul de intervenție 6A, cu domenii complementare 5C și 6B, indicatorii de monitorizare sunt:

Domeniul de intervenție	Indicator de monitorizare	UM
6A	Locuri de muncă create	Nr 2